

اورنبورغ
وباشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۶ صوم تین
یارم سنه لگی ۲ «
اوج آیلغی ۱ « ۲۰
بر آیلغی ۰ « ۵۰
چیت مملکتلرگه
سنه لك بهاسی ۶ صوم
یارم سنه لگی ۳ صوم
اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
زیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تین.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تا عیسوی، ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

دیگر و معیشت

۹ نچی سنه دوامی

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

بیارلگان یازولرنی
اوزگار تورگه اداره
اختیارلیدر. باصلهغان
یازولر کیرو قایتارلاماز.
مارقه سز خطلر قبول
ایدلمی آدرس آلماشتروغه
۲۱ تین آلنور.
آدر یسنی آچق
یازولری اوتنله
آکر یسنی مقاله لر
درج ایدلاماز.

بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شکر دلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

«مشایعه»

الشیخ محمد مراد المکی جناب لینیك «مشایعه حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی نك
۱ ۲ ۳ نچی جزئلری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میداننه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومیتی نظریه
لرینه ردیه اولو املیله تاعلیف ایدلوب هر کم آشکارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله لر برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آشلاوده
کوگلی ترده اولان تورکی طانیغان کشیلره بورساله فی
بر نسخه او یلرنده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شیره پوچته ایله ۱۷ شیره.

آراقی حقنده

هلاکت که قارشسی. (برنجی آدم)

مندرجاتی:
(خمر حرام بولماس بورون عربلرنك حالی وصحابه لر پیغمبر
مزنك ایسرکلره قیلورغه قوشقان معامله سی، خمر اچوچی نك عبادت
وتوبه سی، حلال دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی،
مساهنلر آراسنده خمر ساتو، آراقی ایلان فایدالنو، آراقی ساتوچی غه
حضرت عمر نك ایتمکان سوزی، اچکوچینك قیامتده غی حالی، حضرت
عثمانك آراقی حقنده سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لرنك عالی
عابله و خاتونلری، ایسرک نك طلاق قچقرووی و آقا تکلیف ایدلگان
شرعی حکملر، خمر اچوچی گه صحابه لرنك فز بیرماولری ایسرک نك
کفر سوزلرینه شریعت نظری اچوچیلرنك، تورلی بلابلن مبتلا بولولری،
مدنی تلی خلق آراسنده اچوچی لره قیلنغان معامله لر و آنلرنك شاهدلق
قیله آلماولری وغیرلر...) بهاسی ۷ پوچته ایلن ۹

اینچی مرتبه ا کمال ایتلوب باصلدی

فورست

مسئله

یاشگی مدرسه عالییه

زکاتده تملیک شرط

حامی شریعت

یاشگی منتی نك مقاله عالییه سی

تاتار قزی و مطبوعات

پرواز حقنده

تورلی خبرلر.

صوغش خبرلری

اورنبورغ خبرلری

صحیفه

t.me/sehifeleribiz
u.8686@gmail.com

ایتوب بسم الله فی ایتوب او قو درستی؟ ثلله بسم الله
 ایتوب او قو آرتقی؟
 ۸ سؤال چیکسز ناکیده که برلن نماز او قوده
 کراعه یوقمی؟ ناکیده کیگان کوبونچه امام بولو
 درستی؟

اداره

۱ نچی سؤالک جوابی: وتر نمازینی جماعت ایله
 او قغانده امام بولغان کشی قرأتنی یاشرین او قیسه
 سجده سهو لازم تو گلدیر. (لا سهو بالمخافتة فی غیر-
 الفرائض کعبه و وتر) درالمختار فی فصل ویچهر
 الامام. یعنی عید هم وتر نمازاری شیکلی فرض
 بولمغان نماز لرده یاشرین او قو سبیلی سجده سهو
 واجب بولمی دیمکدر.

۲ نچی سؤالک جوابی، اولگی رکعتکه اولگوره
 آماغان کشی قعدده آخبرده امام سلام بیر گانچی
 تشهدنی تکرار قیلور یعنی (اشهد ان لا اله الا الله
 واشهد ان محمدا عبده ورسوله) فی تکرار قیلور. (ان
 المسبوق ببعض الركعات يتابع الامام فی التشهد
 الاخير واذا اتم التشهد لا يشغل بها بعده من الدعوات
 ثم ماذا يفعل تكلموا فيه وعن ابی شجاع انه یكرر
 التشهد ای قوله اشهد ان لا اله الا الله وهو المختار)
 هندیه ج ۱ صحیفه ۹۱

فصبح الدین نجم الدین اوغلی طرفندن سؤال:
 ۱ نچی سؤال رمضان آینده امام تر او یجدت صوگ
 وتر نمازنی جماعت برلن او قغانده قرأتنی یاشرین
 او قسه سجده سهو لازم بولامی؟

۲ نچی سؤال جماعت ایله او قله تورغان نماز لرده
 امامک اولگی رکعتنه اولگوره آماغان کشی
 قعدده آخبرده امام سلام بیروب بتر گانچی تشهدنی
 صوگ نی او قورغه تیوشلی؟ تشهدنی تکرار قیلسه
 باریمی؟

۳ نچی سؤال دین اسلامدن غیر دینده بولغان
 قرأت عربیه گه تلی کونمگان کشی مسلمان بولسه
 آثا نماز او قو فرض بوله، ایندی شول کشی نیچک
 نماز او قورغه تیوشلی؟

۴ نچی سؤال جمعه نمازنده آخرغی او یله نمازنی
 او قغانده صوگنی ایکی رکعتکه فانجه دنصرک ضم سوره
 قیباو تیوشلیمی ضم قیلماو آرتقی؟

۵ نچی سؤال بوزمانده اماملر بیت المالدن بز-
 لرگه وظیفه بیرامی دیب اماملق ایچون اجرة الآلار
 الآرنک آغان اجرة لری حلال بولمی؟

۶ نچی سؤال ترکستان اطرافنده میتنی کومرگه
 آلب بارغانده آلدن بارالار. اول حقه شریعت
 کتابلرینک بیانلری نیچک؟

۷ نچی سؤال خارج صلوته قرآن او قغانده اعوذنی

يعنى اولى ركهتكه اولگور مگان كشى تشهده امامه متابعه قيلور (امام التحيات او قعانده اولده او قور) تشهدين تمام اينكاج دعالار او قماس . ايندى اول وقتده نيشلهر؟ آنده علمانك اختلافلى بار . ابن شجاع اسملى عالم تشهدين تكرار قيلور يعنى اشهد ان لا اله الا اللهنى تكرار قيلور ديدى بو سوز مختار سوز ديمكدر .

۳ نچى سؤالنك جوابى: اجنبى ملتدن مسلمان بو . لغان كشيلىر قرأة عربيه دن عاجز بولسلاز نمازنى اوز تملرنده او قولارى بالا جماع جائزدر . (وصح شروع بتسبيح وتهليل تما صح لو شرع بغير عربيه او امن او لبي او سلام او سمى عند ذبح او قرأ بها عاجزا فجايز اجماعا) در المختار ج ۱ صحيفه ۳۲۹ يعنى نمازغه تسبيح تهليل برلن كر يشو درست بولنتا ككه بر او عرب انساندن باشقه لسان ايله نمازغه كر شسه يا كه ايمان كيتورسه يا كه تلبيه قيلسه يا كه سلام بيرسه يا كه ذبح وقتنده تسبيه ايتسه يا كه قرأة عربيه دن عاجز اولديغى حالده عربيه دن بشقه لسان ايله قرأة او قيسه صحيح بولدر ايدى هم بولار بالا جماع جائز ايدى ديمكدر .

۴ نچى سؤالنك جوابى: احتياط ظهر نمازىنى ار قعانده آنك دورت ركهتنى ده فاتحه و ضم سوره ايله او قو تيوشليدر . (ينبغى ان يقرأ الفاتحة والسورة فى الاربع التى يصلى بعد الجمعة فى ديارنا) هندية ج ۱ صحيفه ۱۴۵ يعنى جمعه دن صوك او قبله تورغان دورت ركهتنى احتياط ظهر نمازك دورت سينده فاتحه هم سوره او قو تيوشلى ديمكدر .

۵ نچى سؤالنك جوابى: حاضر گى كونده مفتى به بولغان اقوال علماء فار اغانده اماملى ايچون اجرة آلو در سندر . امامك آلفان اجرتى آ كذا حلال بولدر . (ويفتى اليوم بصحتها لتعليم القرآن والفقهاء والامامة

والاذان) تنوير مطلب فى الاستئجار على الطاعات يعنى بو زمانده قرآن او گرتو، فقه او گرتو، اماملى هم اذان ايتو ايچون اجاره نك در سنلىكى ايله فتوا بيريله ديمكدر .

۷ نچى سؤالنك جوابى: جنازه نك آرتندن بارو مندوبدر آلدندن بار سده در سندر (فندب المشى خلفها ولو مشى امامها جاز) تنوير مطلب فى حمل الجنارة يعنى جنازه نك آرتندن بارو مندوب اشدر . بر او آلدندن بارا ايكان اولده در سندر، ديمكدر .

۷ نچى سؤالنك جوابى: قرآن او قيه چق اولغانده اول اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديب شوگا ايارتوب بسم الله الرحمن الرحيم ديار گه تيوشليدر . (من اراد قرأة سورة او قرأة آية فعليه ان يستعين بالله من الشيطان الرجيم ويتبع ذلك بسم الله الرحمن الرحيم) هندية ج ۵ صحيفه ۳۱۶ معناسى يوقار وده غيچه در .

۸ نچى سؤالنك جوابى: نا كيدكه نك خصوصتكروايت كور نمدى فقط اول شال برلن بر حكمده بولسه كرك . ايك باشنه شال سالوب او قو مكروه ايدى نا كيدكه سالوب او قوده مكروه بو اورغه تيوشلى . (وكره سدل ثوبه اى ارساله بلا لبس معتاد وكذا القباء بكم الى ورائه ذكره الحلبى كشد و منديل يرسله من كنفه) در المختار مطلب مكروهات الصلوة يعنى عادتده كيوله تورغان كيومنى كيماينچه قول باشلارندن سالندروب نماز او قو اوشنداق ياربى جيكلى قبانك جيكلار . ينى كيمى آرتقه قاراتوب نماز او قو، شال، باواقنى سالندروب او قو شيكلى مكروه ديمكدر . بناء عليه نا كيدكه كيگان كويونچه امام بولوده مكروه بولدر .

ياڭى مدرسه عاليه

اوفانك سابق مدرسه عاليه هيئت خارجه سينك باشقه بر اورنده مدرسه دينيه آچمق فكرلرى فوق العاده شايدان استحضان بولسده كينه آلارنك غايه امللرى اوتكان نومبرنك برنده اينكناچه قزادر بورونغيردن قالغان «بني قزل نيز اوڭار» مقالى فحواسنجه اول مدرسه لريك شوشى طاشلانقلرى كى بولماسه يارار ايدى ديگان قورقو كيلدر.

مثلا شونداين اوق غايه امل كه بنام تاسيس ايدلگان مادى جهتى بالغ ما بلخ نامين ايدلگان مدرسه حسينييه نينداين يمشار اولسگورتدى؟ بكرمى بش يلدن بىرلى اول مدرسه دن كملر چقدى؟ اول چققان كشىلر ملتكه نينداين دىنى يا كه دىناوى فائده كيتور ديلر بكرمى بش باده هيچ بولماسه بكرمى بش ضيالى نق اعتقادلى دىانتلى اماملر ينشور كه كرك توگل ايدىمى؟ حالبو كه آنك آنچوتنه قاراغانده بتونلايوك صفر جغه بيت بو قضيهنى اول محترم ذاتلرغه اويلارغه وشوڭا قاراب اش يوروتر كه كرك ديب بيلمز.

ايكى كيمه قوبروغن اداره ايتارلك كشىلر حاضر لو اول خبالده غنه ممكن. اش باشينه كيلگانده اول اشك محال ايدكى اوز اوزينه ظاهر بوله. شـولاي بولغاچ اول محترم ذاتلر علوم دينيه ده ماهر دىانتلى نق اعتقادلى كشىلر چغارونى غنه غايه امل ايتار كه تپوشلى ياخود نق اعتقادلى دين رديانتلى هنر وصناعتلى اولاد ملت يتشدرونى غايه امل ايتار كه تپوشلى بوقسه حاضر گى زمانده ضيالى وترقى پروراسمى آلو اچون اعتقاد و دىانتن ايكى نين كه ده حساب ايتمازچيلر ايل دنيا تولغان آلارنى آرتدروغه خدمت ايتو دين بترو كه خدمت ايتونك عيني در آلارنى آرتدروغه خدمت ايتماسا كده آلار همانده چغوبقنه تورملر.

حاضر گى كونده ايـك ترقى پرور ايـك عالم و فيلسوف ونق اعتقادلر دن صانالغان موسى، نى اشكه يار ادى؟ ملتكه اول نينداين خدمت كورستدى بتون دىنسلارنى چنتسكه توتروب دىانتسزلك اورلوغن صاچدى تو گلدى؟

بولار دنياغه هر سنه يتمش بيش موسى چغار سونلر اول موسى لاردن بولار اوزلرى نى فائده كورردى؟ اولاد ملت نينداين فائده ايتار؟ شولارنى چغار وعه ياردم ايتوچيلر خدا قاشنده نى جواب بپرورلر؟ بيت بودنيا. مونده بارى صاچار غنه كرك اما صاچقاننى اوروب آلا تورغان كونلر آلد. اول كونلر ده اوروب آلا تورغان ترسه لرنى مونده چاغنده تفتيش فيلوب قاراب صاچار غنه كرك. درست آلدغى كونلرنى اويلامغان ياخود آڭا اعتقاد باغلامغان كشىلر اچون هر تورلى غايه امل كه خدمت ايتو ممكن. لـكن آنداين كشىلر كه نق اعتقادلى دىانتلى كشى نيگه كرك؟ آنداي كشىلر نك موندان غايه امللرى اوزى بر عبث بولوب قالدر. ايكن هر حالده بز بوم محترم ذاتلرنى آلدغى كونگه اعتقاد باغلامغان لار حسابنه كرتة آلميز.

زكاتده تملك شرط

۳۳ نچى نومبر مجلده الدين والادب خلافته محترم صادق حضرت ايمانقولى طرفندن يازلمش زكات تملك شرط ايدكى حقتى مقاله كه تاما اشتراك ايدمن امامنا الاعظم حضرتلارى عصرندن بووقته قدر مك دن زياده عصر لرده جهل علماء كرام زكاتده تملك شرط ديه كلمش لردر، شكسن آلارده بولغان چن تقوالق و آرتق عبوديه سايه سنده آلارغه زكاة حقتده اولمش آيه كريمه

نك حقيقى مضمونى جناب حق طرفندن كما هو الهام
ايدامشدر، يازوچيلار آلا آكلاغان معننى خطاه
ديسهلر الوغ ادبسرلك ايتكان بو اوارنده شبهه بوقدر
آلا نقى درست ديسه يا كادن اسلام دنياسنه بويل
لقرديلر آتمقده عرض نه اولور؟

عبدالله المعاضى

حامى شريعت

بزيم روسيهده حامى شريعت بر ذات اولوى
لازم ايدكن بعضى تاتارار دوشمناسهده حكومت
دوشمنس ايكان بزه حامى شريعت مفتى ايديكى
معلومدر. چونكه فضا خانهده پريدسيد اتيل وباش كشمز
شول ذاتدر. بر جههبتنگ باشى بوزوق اولسه نصل
جههيت اولسون افرادى بوزوق اولوى حديث ايله
ثابت اولديقى كى تجر به ايلهده معلومدر. اولاكسه
قارغهسى آراسنده طوطى لر اولماديقى كى تياتر
شيك لر آراسندهده شرعى عالم لر بوقدر. عياض تلاله
ونچه تياتر شيك لر اوبونچى لر نى حمايه ايدر مفتى
ازلاساك، قارغه آراسندن طوطى ازلاگان كى اولوب
طوطى ديگانمزه قارغه اولاچقى شبهه سزدر وبوندان
كيسنهلر مفتى اوورسه شبهه سز دين اسلام منقرض
اولماغه يوز توتة چقدر. المزده اولان قرآن وحديث
وتفسير لر خصوصاً بونلر نك معزين آلوب جمع قيلغان
فقهالر سوزى متسروك اولوب تاريخ باباي نفس
وطبيعت وفكر اقتضاي زمان حكم ايدمچكدر واحكام
شريعت متروك اولمچقدر. مثلاً آرمزدن بر متشرع
ذات اجنبيه خاتون لر ايله بر گه فوشلوب بيو بر گه
جرلاو واسكر يپكه موزيقا رايال لر فلان اويناو

حرام بوندان ذاتا قيامتده دونكغز اولوب قوبال
رلر كوز زناس اوچون كوزلرينه فورغاش لر
قز دووب قوبارلر بونلار آياق سز هم قواسز بولوب
قوبارلر وبو اشلرى ائمه اربعه قاشنده حرام يا كه
جمع اديانده حرام ديسه، بو متشرع كيهسه نى شريعت
ديه شريعت كه افترا قيل بزي فائدهلى شى دن منع ايدم، ديه
مفتى لرينه رفع قيلور لر آنار غا وون لرى ايله بو
درست تاربخده بار فارابى علاء الدوله مجلسنده قيلغان
ديه توزوب كور ساتوب سوزينى غير مسهوع ايدر لر
بلكه ژورنال و كتاب ارغه يازدردن منع ايدر لر ،
بويله اوزارينك شريعت طابتاو مقصدلرينه ايرشور.
لر اول وقت معاذالله لا اله الا الله محمد رسول الله كلمه
طبيه نك معناسنى ايفادن عاجز قالور لر وبو كلمه نك
لفظى ايله گنه قناعت لنوب معناسنى اوتهمز لر وبو كلمه
طبيه نك معناسى بزه واجب اولان جمع ايمان نى
جيديقى كى جمع احكام شرعيه نى جيهدر وهم
جمعسن جيوب بو كلمه طبيه ايله ايمان كتوره مز نئا كه
عرب بارده اوقوله تورغان متن سنوسى وشروح لرى
تفصيلاً بيان ايدر لر. ايمدى محمد رسول الله يعنى محمد
مصطفى صلى الله عليه وسلم الله طرفندن يبارلمش
اياچى ورسوليدر ديساك البته اياچمز اولغان پيغمبر
نك جمع سوزلرينه ايمان كتروب ايارمكز تيوشلى
اولدر ايمانمزه نسبتة افلاطون سقراط بقراط فارابى
كى لر نك فعل لرى سوزلرى بيك چيتمده قالدر،
ايمدى فارابى فعلى ايله احكام شريعت نى اثباتقه
كوچانو عين شريعت بتزرگما كوچانودر، زيرا فارابى
شريعت امامى مجتهد توكل مجتهد اولورسهده جمع
مجتهدار خلافته بولغان سوزى وفعلى حجه اولماز ايدى
خطا قيلغان بولوب طانيلور ايدى هم كتاب سنه اجماع
امت دن دليلن طلب قيلمزر ايدى نئا كه مجتهدلر يمز
بونلار دن دليل استعراج قيلوب كور ساتوب كلاهش لر

اجماع امتنی سید طومغان ملحداره جواب سکوت
 اولور سده بونلاری دلیل اتخاذا اینکان اهل شریعت
 اوچون و اهل شریعتک بو ملحداره ایارمر اوچون
 بو قدر گنه آزغنه بیان قیلغان بولدم. ایمدی تیاتر
 لهو لعب اورنی آندن دینی وعظ امیدایدو. اوگزدن
 سوت امید ایدو کی بر خیال مجرددر، بو ادبیات
 دیگان ادبسنلک لر تیاتر دیگان جمعیت لار حدندن
 آشوب کیتوب مسجدار مزنی تماشا خانه یاصاماسون.
 لر، بزیم زمان پیغمبر مز زمانی ابو الصدیق زمانی
 تو گل فسق وموده و اخلاق سزلق و باش سزلق زمانی
 اجنبیهار ایلان سولاشو طمانشو کورشو اوچون گنه
 مسجدار مز تونلگان بولوب کتماسون. حضرت عمر
 اولوغ داهی و سیاست اهلی اولوبده طبفاچ البسته
 باشنده بزده مونگا قارشی طوررغه بار کوچومزنی
 صرف قیلورغه کرک خاتونلار قزلار نمازلرنی خیر
 مساجد اولان قعر بیوتلرنده اوقوسون لر آنلاره
 اویده اوقوق افضلده، گرچه مسجدگا خروجلاری
 فتنه گامقزی اولماغانده درست اولساده، زمانهزغه
 نسبة متاخرین فتوی سی ایله عمل قیلوق تیوشلیدر،
 دفع فتنه ومضرة جلب منفعتدن اولی در، دیارک ختم
 کلام ایدرم، الله تعالی جهلمزه توفیق هدایت استقامت
 شریعت میسر ایلاسون. ع. خ.

یاگی مفتی ننگ مقاله عالیه سی

۳۳ نچی نومبر مجله ده معترم مفتی مز محمد صفا حضرت
 بایزیدی ننگ زویه باشی قریه سنده سویلماش نطق
 نده قرآن شریفی طبع سی ننگ صوبر انیه نظارتنه
 آلنوی و بر مجله دینی چقارمق نیت نده اولدیقنی

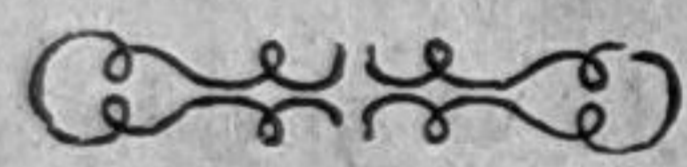
امام اعظم و ابو یوسف و محمد کبری لر لیکن سنکده
 متون معتبر لر دلیل لری زمانه سنده بیک ظاهر اولد
 خندن دلیل لرین متروک ایدوب فسقهلق اوچون
 کتاب لر توز دیلر بونلره اتباع عین کتاب سنه اجماع
 امت که اتباع معناسی علم اهانه خفی اولمادغندن
 متون لره اتباع ایدوب متون لری سنه یاصاب شروح
 و حواشی لری طولتر دیلر شروح و حواشی لره اتباع
 ایدوب امة محمد عام عمل ایدو ککدی لر معنی
 ادله اربعه ایلان ثابت اولدیغی اوچون اگر
 چدیکه شافعی و مالکی وغیری مجتهد لر ادله
 اربعه دن خارج سوز سویلاسه لر هیچ برسینه
 تقلید جائز اولماز ایدی زیره اصولیون علماسینک
 تقریر و تحقیقی بوینچه الله ورسولنه وصحابه لارگا
 وصحابه لار زماننده فتوای ظاهر اولغان شریح قاضی
 کی لاره تقلید جائز اولساده آندن صونکفی تابعین
 و تبع تابعین لاره اصلا تقلید جائز دگلدر، بزیم مجتهد
 لاره تقلید و اتباعه ادله اربعه به موافقتدن در غیر
 دگلدر، ایمدی ارسطاطالیس حکیم که تابع حکیم
 فارابی غه تقلید اصلا جائز دگلدر، فارابی ننگ قیلدی ده
 سز ننگ کی چهار ادگلدر مجلس طار العاچ سیفی الدوله ننگ
 اوزینه خاص نمیریدن خالی مجلسنده در. نتا که ابن
 حلکان و فیات الا عیانک جزء ثانینده ۷۷ صحیفه سنده
 بیان ایدر. وهم کنیزک لر ایله در سز ننگ کی تاتار
 مارجه و حره لرین جبوب عوام لری کرتوب کورسا.
 نوب آنچه جبهه اوچون دگلدر. سز ننگ فعلنگزده
 حرام اوستونه سو استعمالنگز، حرام اوستونه حرام
 چوب اوستونه چومالدر، ابو نصر الفارابی حقنده
 حکیم اسلام امام غزالی حضرت لرینک دیدکلرنی
 بازارغه حاضرده حاجت کورلمایدر بو قدر سی ده
 اعتبار اهانه کافی در عالم ربانی سعیدی شیرازی
 حضرت لرینک کستاننده حکایه سینده بنا کذاب سنه

عیانا سو بولمیشدر بو ایکی مسئله نك هر ایکیسی ده غایت ده تیوش اش ار ایدکنده هیچ بر دیانت پرور تردد اینمایه چك.

خاصه کلام شریف طبعسی نك صوبرانیه نظارتینه آلنوی میسر اولنسه بووقته قدر هیچ مفتی گه نصیب بولمغان الوغ خدمت ادا ایدله چك در خریطونسی حقنده ترقی پرورلر مز قوری سویلانپ کنه فالودن باشقه جزئی بر نرسده اشلی آلامادیلر.

حاضر گه شوشی ایکی مسئله گه کرشاسه سوکره دخی باشقه دینی اشلمزده برسی آرتندن برسی اشلانمکی امیدلودر. جناب حق مفتی وقاضی حضرتلر نه جمله سنه استقامت شرعیة ویروب شویله اشلمزده یاردمچی لری اولسه ایدی دیهرک تلاب قالدیم.

عبدالله المعاضی.

تاتار قزی و مطبوعات

وقت غزینه سینک بر نومیرنده (مرحمت نامنه بر اوتنچ) عنوانی تحتنده یازلغان بر تاتار قزینک آنا و آناسندن و فرداش و قبیله سندن حتی بتون محلسی خلقندن بلکه بتون اول خلقندن زارلانوب یازغان مقالهسی او قلدی. بو مقاله نی بیک کوب کشیلر او قغان بولسه لر کرک فقط آندایسن مقاله لرنی او قوب قنه طاشلاو تیوشلی تو گلدر، آندایسن مقاله لردن عبرت از لر گه و عبرت آلورغه تیوشیلیدر.

عزیز بالارنی اخلاق اسلامیه و تربیه دینیه دن محروم بولغان هر خصوصه یاور و پاغه تقلیدنی کمالاندن صاناغان زمانه معلم و معلمه لری نك تربیه لری نه بیروب اخلاق اسلامیه و تربیه دینیه دن محروم اینوچی آنا و انالارغه بواش زور بر عبرت در.

تاتار قزینک زارلانوی نك خلاصه سی وقت نك یازو

ینه کوره شوندن عبارة: مذکوره قزی آنا و آناسی اوقنغانلر. قز اوزینک یغشی غنه استعداد و اونکنلیگی آرقاسنده یغشو قغنه معلومات کسب اینتکان. بار ا تور غناچ اول جرغه هوس اینتکان اوزندن جرلار چغاروب عزیزنه لر گه بیروب باصدروب اوزینک هنرن تاتسار ملتنه کورسته باشلاغان. تاتار مطبوعاتنی آنک جرلارنی مدخله ب قارشسی الغانلر. قز نك همان هوسی آرتقان- شولای اینه تور غناچ آنک غزینه لرغه جرلار یازوی آنا و آناسینه ایشتلسگان. آنا و آناسینک بو اشکه بک اچلری پوشوب آنک بو قدر احرار انه حرکتین طاشلا وینی تنبیه اینتکانلر. قز متنبيه اواماینجه حالا اولگینچه حرکت اینتکان بولورغه کرک که آنک آناسی سو کلو قزنی اوقتودن واز کیچکان. یورطدن چغارمی باشلا غان. یازو اسبابلرن یاشرگان شسبه للی کشیار گه فاتشدرمی باشلاغان. کر کمگان کتابلرنی اوتقه یافغان. بو قز آناسینک بویله معامل سندن راضیه بولماینجه آنا و آناسندن توغان یورطندن آیرلوب چغارغه و اوزی تیله مان بولده حرکت اینتار گه فرار بیرگان. نهایت پالیسه نك رخصتی لیله آنا و آناسینک رضا لغارندن باشقه آیریلوب چغوب کینتسکان ده بر او گه فاتیرغه کرگان. فاتیر خواجه سی آنک آنا و آنالری رخصتندن باشقه یورگاننی بیلوب بولسه کرک فاتیر ندن چغارغه قوشقان. اول آندن چغناچ باشقه بر لردن فاتیر قاراسه ده اولندن آکا فاتیر بیروجی بولمغان. شولای ایتوب اول اوز اولندن اون ایکی چاقرمده بولغان بر اولغه باروب بر کشی گه کرگان. شول تورغان برندن بتون ملنکه آنا و آناسین یاوز ظالم وحشی مفتری ایتوب اوزنی سوندن آق ایتوب یازغان مقاله سن وقت اداره سینه بیارگان. وقت اداره سی شول شخص خصوصاً عائله ایچنک بولغان و علی الخصوص آنا و آناسینه تیل تیدرگان مقاله سنی

غزیتہ لرینہ باصوب بیچارہ آنا و آنانی ملت فاشنہ خوار و ذلیل و ظالم و مفتری ایتوب کورسندی.

فی الواقع کوب آنا و آنار جاهل و جاهل و بک سادہ دل و آلدانوچان اولدقلرندن، خصوصاً مطبوعاتنک اوقو و اوقتو بولنده یازغان ترغیب و تشویق و قزہ قدرولرینہ اشانوب عزیز بالالرینک ہم دین ہم دنیاسن اوگر انوب چن مسلمان بولولرینہ کامل امید باغلا دقلرندن اشنک آلدن آرتن او بلامی عزیز بالالرنی اهل فساد تربیه سینہ تابش و لری بر درجه معذور کورلسه ده شوشنداین یولسنز تربیه ار آرفاسنک بولغان شوندا این واقعہ لرنی کورہ و بیلہ تور و ب عزیز بالالرنی همیشه شوندا این اهل فساد قوللرینہ طابشرو۔ لرنی هیچ بر تورلی معذور کورر گہ ممکن تو گلدر۔ مونه بو قزنگ آنا و آنالری اش اشدن اوتسکاج اوزلرینک نی قدر آلدانغانقلرینی بلدیلر۔ لیکن نی فائده؟ بو آنا و آنا (کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیت) یعنی هر بر مسلمان اوز عائلہ سنی تربیه سندن (صور الاچق) دیگان حدیث شریفکہ امتثال قیلوب عزیز بالالرنی بخشی تربیه چیگہ بیرو اوستونه اوز لرینہ بر یاقدن بالالرینک مسلمان روحندہ تربیه لنوبینہ دقت ایتوب قراو کرک ایدی. بو بولمادی ایندی الله تعالی بو آنا آناغہ صبر جمیل و بالالرینہ توبہ ایلہ آنا و آناسی قوچاغینہ قایتونی نصیب ایتسون دیمکدن باشقه سوز بوق.

بو مسئله ده جنایتنک ایکن زورسی مطبوعات او۔ ستونده در۔ مونداین اخلاق فاسک اطاعتسز اک حدندن آرتق حریت کسب ایتوبولار بارده مطبوعات آرقبیلی طارالار۔ ایکن باشلاب تاتار قزینک مقاله سنی باصوب تارانوچی بر عائلہ نیک سرن بتون دنیاغہ فاش ایتوچی وقت غزینہ سی عیبلی در۔ آنک بو اشی عقلا ده نقلاده قانوناده اخلاقده تیوشسز اشدن.

عقلا تیوشسز در چونکہ عقل صاحبی اولا اویلا رغه تیوشلیدر کہ تاتار قزینک بو مقاله سنی اوقوچی یاش بالالار غہ شوشنداین اخلاق فاسده ایلہ خلقلا نوغہ یول آچیلدر۔ یاش بالالار آراسنده اوز بالالریده بولو ممکندر۔ آلا اوز بالالارنده اوزارینہ اطاعتسز بولہ لوغہ اوند اوچی بولہ لار۔ بولار ایسه خلاف عقل و حکمت بر اش بولدر.

قانونا تیوشسز در چونکہ ثابت بولوب یتیمگان بر اشنی خصوصاً بر شخصی عائلہ گہ متعلق بولغانده آنی اشاهه قیلو البته قانونا تیوشسز در۔ اخلاقا تیوشسز در: چونکہ اخلاق اسلامیه ده ایکن زور اعتنا ایدیلر چک نرسه آنا و آناغہ اطاعتدر۔ بو ایسه آنا آناغہ اطاعتسز لیکنی تعلیم در.

نقلا تیوشسز در چونکہ الله تعالی قرآن کریمده آنا و آنا حقنی اوز حقیله بر گہ ذکر ایدهرک (وقضی ربک الا تعبد و الا ایاه و بالوالدین احسانا) دیمشدر۔ یعنی ربک اولان الله تعالی اوزینہ گنه عبادتہ قیلونی هم آنا و آناغہ احسان قیلونی (آنا آناغہ اطاعت و انقیاد ایلہ آلا رنک خاطر لرن قالدیر ماینچه آلا رغه بخششی لق قیلونی) واجب ایتدی دیمکدر۔ تاتار قزینک مقاله سنی باصوب آنک آنا و آناسینہ خلاف حر کتده بولوینی ماقتناو ایسه الله تعالی گہ قارشو و آکا خلاف بر حر کتدر۔ مذهب قرآن دیوچی مطبوعات اربابی بو اشلرنی ایلہ تمامیل قرآننک خلافینہ حرکت ایتلر۔ چونکہ قرآن بولارنک توتقان بولینہ تمامیل خلاف تعلیمات بیردر۔ بو حقدہ قرآن تعلیماتی مونه نیچک؟

(واعلم ان الله سبحانه و تعالی لما ذکر هذه الجملة کفی الانسان فی حق الوالدین خمسة اشیا الاول قوله تعالی (فلا تقل لهما اف) . . . والثانی قوله تعالی (ولا تنهرهما) الثالث قوله تعالی (وقل لهما فولا کرهما) . . . والرابع قوله تعالی (واخفض لهما جناح الذل من

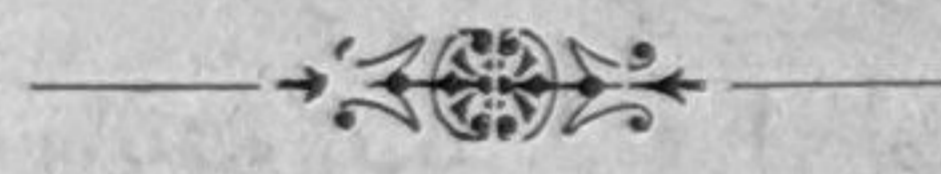
الر حمة) . . . والخامس قوله تعالى (وقل رب ارحمهما كما ربياني صغيرا) تفسير خازن ج ۳ صحیفه ۱۶۱ ملخصا. یعنی الله تعالى آنا و آنا حقنده انسانغه بش توری نرسه یو کلتدی، بر نچسی آنا آناغه اف دیبده ایتها۔ سکه تیوشلی، ایکنچسی آلا رغه آچو کورسنگاندای بولاماسقه تیوشلی اوچونچسی آلا رغه تهای سوز بران گنه انداشور گه تیوشلی، دور نچسی آلا رغه مرحمت فانانی آچارغه تیوشلی، بشنچسی آلا رغه مغفرت بران دائما دعا قیلورغه تیوشلی دیمکدر، مطبوعات ار بابینک بو اشاری پیغمبر علیه السلام۔ منک تعلیماتنه ده خلا قدر، پیغمبر علیه السلامک تعلیماتی مونه نیچک؟

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان بجزی والد والده الا ان یجده مهلوكا فیشتريه فبعته (ق) عن عبدالله بن عمر وبن العاص قال جاء رجل الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فاستأذنه فی الجهاد فقال احی والداك قال نعم قال فقیهما فجاهد وعنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال رضا الرب فی رضا الوالدین وسخط الرب فی سخط الوالدین) تفسیر خازن ج ۳ صحیفه ۱۶۱

یعنی پیغمبر علیه السلام ایتها: بالآنا حقن اونی آلماس مگر آناسی قل بولمسده بالاسی شونی صانوب آلوب آزاد اینسه شول وقت ده غنه اوتەر، دی هم عبدالله بن عمر و بن العاص ایتها: بروقت پیغمبر علیه السلام حضور عالیسنه بر او کیلوب صوغشقه چغارغه رخصت صورادی شول وقتده اول کشیدن پیغمبر علیه السلام آنا آنک تر کلر مو؟ دیب سوأل اینکچ تر کلر دیب جواب بیردی، پیغمبر علیه السلامه آلا بولسه سن صوغشقه بارمه آلا ر حقنده صوغش قیل (آلارنی یغشی تر بیه قیل) دیب ایتدی دی، هم پیغمبر علیه السلام الله تعالی نك رضا حقنده الله تعالی نك آچوی آنا و آنا

آچونده دیدی دیمکدر.

كرك قرآن تعلیماتی و كرك پیغمبر علیه السلام تعلیماتی هر ایکسی ده مطبوعاتده یازلغان سوزلر گه تمامیل خلا قدر، شولای بولغاچ هیچ بر مسلمان قزی مطبوعاتده یازلغان سفسطه لارغه اشانوب اوزینک آنا و آناسنه مذکوره تانار قزی، شیکالی عاصیه و اطال عتسز بولاماسقه تیوشلیدر، یوقاروده یازلغان آیات قرانیه واحادیث نبویه لر گه فاراغانده آنا و آناغه اطاعتسز لك الله تعالی گه قارشو اطاعتسز لك ایدکنی کافی و وافی صورته بیان ایتدک، الله تعالی جهله امت محمدنک بالالربغه توفیق لرنی رفیق ایدوب انصافدن آیر ماسون،

پرواز حقنده

بر نچی سنتابر تاریخی محترم «وقت» جریک سنک یازلدیغنه کوره اوفانک معتبر کهمسه نه لاری طرفندن معتدبه و خیرلی مقصودلر ایل، تاسیس ایدامش مدرسه عالیہ دینیہ نامنده غی مدرسده سبتی اوقوتوچی خلفه پرواز الدین ایل مذکور مدرسدهک مؤسسارندن عبارۀ اداره خارجه اعضالری آراسنده اخلاق چغوب محترم مؤسس افندیلو پرواز الدین کبی اعتقاد یهرو چی و اوزینک نیگزسز و بالغش اعتقادارن تاراتوب اهل اسلام آراسنده مدرسہ لرینک اعتبار و امنیتن یوغالتوچی بر کشسی مدرس بولوب طور غانده، بو مدرسده گه برتین اعانه ده بولنه یا چقارن و اوزلرینک دیندار عالملر چغارو مقصودیل تاسیس ایتکان مدرسده دینیہ لرن ایکنچی اورنغه کوچرور گه نیه قیلدیقارن خبر بیرهلر، صکره ۳ نچی سنتابر ده «وقت» غزته سی بو حقه باش مقاله یازوب پرواز الدین خلفه نك شویل

اعتقاد يەروچى و ئىگىز سز اعتقادلار تار اتوچى بر كىشى
 ايكانى ثابت بولاسە اول خلفه نك كافر بولماچىقن و بنا
 عليه بو كىشىنى مدير اكدن گنه توگل بلكه مخر ابدن
 ده چقار و لازم بولغانلغن يازا.
 ديانتلى مسلمانلر بو اشنى كودن كوتالار اعتبارلى
 مؤسس لر نك پروازغه بيان نفرة قىلام اولر ينه تعجب
 ايتەلر ايدى.

كوبدن كوتولگان بواش حىق تبارك و تعالى نك
 فضل و كرمبله بوكون ميدانغه چقدى. روسيه ده ايسك
 محترم عالملىرموز و حضرتلر يهنك آلدەقى صفلر ندىن
 بعضيلر اوتكان بيلرده پرواز الدين خلفه نك ناچار
 اعتقادلر طارانووندىن اهل اسلام غه سؤينلر ندىن زار
 لانبوب بو كىشيك امامه اور ننده طور و وى محكمه شرعيه
 مزك حمية دينيه بابنده تدبيرلرى از لغندن بولغانلغن
 محكمه شرعيه و مفتى حضر نكه بياك بولغانلقلار ن اشتمش
 ايدوك. مع التماسق اول وقتده مؤسس افنديلر طرفندن
 بو خصوصك حر ككوز لهادى بلكه بالعكس اوقا معتبرانى
 پرواز نك كاكرى بولينه ياردەمچى بولدىلر. شەدى
 بومر نبنده معتبر «وقت» غزته سىنك يازوينه كوره
 پرواز الدين خلفه نى ضمنا يا صراحة تكفير حقتده دين
 و معيشه اهللر ندىن عبارة علامه كرام ابله اوقا معتبر اندىن
 عبارة بولغان مؤسس افنديلر بر فكر گه كىلگان بولالار.
 بنابر ين ظنەز چه مؤسس افنديلر نك بيك حقلى بولغان
 بو حر ككوز ينه شكرانه بوز ندىن معتبر حضرتلر يهنده
 مقتضاي شريجه غرا محمديه چه اوتكان بيلرده بولغان
 حر ككولر ن يا كارتوب تام كيد و تكرر ايتسەلر شايد
 ديانت و استقامتميزى صافلاو بولنده فائده سز بولماز
 ايدى ديب بلامز.

معتبر «وقت» جريدەسى پرواز خلفه كافر بولسە
 آنى اداره خارجه اعضالرى مدرسه عاليه باشنده غنه
 توگل بلكه مسجد مخر ابدەده طومازغه تيوشلى بولا

چاغن سويللى لىكن رسما و عملا بو ايكنچى وظيفه محترم
 اداره خارجه اعضالرينه عائد بولماينچه اهل محله
 امام كرام و محكمه شرعيه گه عائد بر اش بولسە كرك
 الله تعالى انصاف سزلر نى تام ديب ايچون دين اهللر ينه
 قوتە بير گان ايدى. بوغوشلى آور و نى از ال گه تشبث ممكەن
 قدر قيز بولوى مطلوبدر.

دين معيشتچى.

طورمش محررى

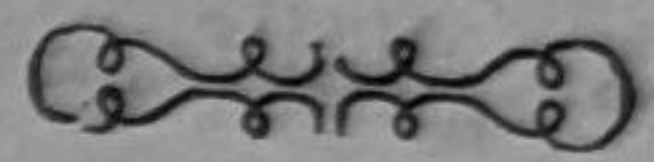
اولوغ مرتبه لو مفتى حضرت لرى بايزيدوف نى
 «طورمش» بتولاي توطر مش هر نومير صابن آدم
 لر گه اوتقور و سوسه صاله اطراف عالم گا طاراته مسلمان
 لر قاشنده احترام سز كشى دى طورمش محررى
 اوزى نينداين احتراملى كشى ايكان؟ اما بزيملار
 قاشنده «طورمش» محررى شهادتى مقبول
 توگل آى خبرى كى شى لر يازسه گر چه منبەى
 درست بولور لىق ده اولسون آنك واسطه سى بر لن
 طار الغان خبر بولغان لى اوچون هيچ بر عمل قىلور غه
 درست توگل كيرك مجرد خبر اولسون كيرك نقل
 حكم اولسون شريعتەز كور ساتوى بوينچه هيچ بر
 خبر ينه اوشانوب اعتماد قىلو درست توگل ديوب جهله
 اهل علم اماملر بويله ديوب تورەلر بو قدر احترام
 نى قايدن آلدى صوك؟ اول صوك ساطر دفاطمه فتاح
 ده مطيع الله كى لر بر ان گنه بيوشوب جرلاشوب كوگل
 آچوب نيك پاتەلى علامه آراسه و سوسه صالور غه
 شريعتده بر لك يوان نى اوچون اوزار گه طرشه؟
 البته بر مقصودى بار. آكا اشانغان بعض سادە دل
 جاهل والى لر يا كه جهل مركب ملالار بولسەده بيك

آن او اورار مونداین ابو جهل اردن شانه کوتارو
 وایشدو مفتی مرتک عین کمالته دلیل امی در هر نچک
 آدم بهشانی آءاچه طاش آتسه * اذا اراد الله نشر
 فضیله طوبیت * اذاع لها لسان حسوده * فهو اسدچه باری
 نشر فضیلتنه سبب چی اولورار ظن ایده م بو جهل
 مرکبار صوگ موسی پرورار دین اسلامغه مخالف
 سوزار سویلا گانده نل سز شیطان بولوب اوتکار-
 دیلر. و بونلری ورثه الانبیا بولغان دین خادم لری
 رساله ایله و غیره مقالار ایله رد قیلدیلر. ادله
 اربعه دن دلیل شرعی ار ایله بیان ایلاب آچق ظاهر
 بر سوز ایتاله ازک ایدوب اسکات ده قیلدیلر شول
 وقت دین اسلام طرفندن شریعت نی محافظه
 اوچون بر سوز اونداما گان کیمسنه ار بو
 توغروده تل لاندیلر دومان قوتر تماقچی آنده غی
 فر افسیه مز نیده اوز طرفنه آودار ماقچی پادشاه امضا-
 سنه خلاف و بوتون عالم لر و امام لرغه سوز سویلاب
 هر نومبری صاین لغردای ویره در و بوتون علمای نی
 تحقیر قیابوب اوز سوزین سویلاب یاز ویره در هم نیچه
 سی شولار و سوسه سینه فوطروب شاشوب باش مینستر گا
 اراسون تیلر املر بیریک دیه برنی بش ایدوب غز-
 یته سنه یازوب کشی کوبایتور که طرشه در چونکه اش
 ذک اولن آخون بلمای هیچ نرسه که توشونمای جر-
 یده لر بر سوز ایتدی کورساتدی حق ایش دیوب
 ایاروب کیتکان مقلد فاره صارق لرده کوب در بولور
 انلار بیت شریعت که خلاف یازغان چاقلار نده ده دلیل
 شرعی ایدوب بر نرسه یازمای لر ننا که بورنغی
 معتزله لر دلیل ایدوب دلیل شرعی یازارغه طرشقان لر
 خطا اولساده آندن اهل سنه که ده بر معنی و بر فهم
 آلورغه یارای اجتهاد بولن کینکایتیه وحق لقی ظاهر
 بولوب قالورغه فائده سی تیه ایدی لیکن بوفاسق لر
 اویل دکل شریعت رسول اللهغه خلاف یازسه لر، من

بلام ملالر مونکا آرقلی کینتارار، مدنیته که خلاف
 کیمسنه لر یسار اتماس لار، قاره گروه لر ترقی غه
 مخالف لرغه فارارغه یارامای، دیوب و سوسه لر یا-
 زوب قنه آداب حزب الشیطان نی کوبایتما کدر در
 هم شونارغه ایارگان تما کوچی مالایلر هیچ دلیل
 شرعی بلماسه ارده عامه اسلام حضور نده ده شوندا
 سوزار ایلان لغرداب هم شوندا سوزارنی عوام
 آراسنه سویلاب شول شیطاننی یاق غه خدمت ایتمک لردر.
 هم بعضی لرین شریعت سوزارن ایشتماز وطنکلامان
 قدری ایتوب صاتاشدروب قویغان لریده واردر، اما
 موسی افندی داملا الشیخ محمد مراد الهمکی حضرت-
 اربیک مشایخه سین فاراسه ده حق سوز اولغانن آنکلاب
 فهم لاب سکوت ایده ویره در چونکه دلیل لی سوزارنی
 رد قیابو ارچون شوندا قوتلی دلیل لار کیرک در
 لیکن بو ممکن دگل در شولای اولساده موسی افندی
 انصاف ایدوب بیوک موضعه اوفانی فکرار دیگان
 پروز کار دیه رساله سنه کوب توغری سوزار یازوب
 بیانی کچمشدر، آنکده تصوف ده اولوغ ذات لار
 محبتندن سوزلارنی واصطلاح لارنی لازمنچه فهم لامد-
 کندن ایلری کلمش خطاری، اول ذات شریف لر
 محبتی کیمسوله سیه فسق فساد یولنده یورگان لر ایله
 هم صحبت اولماسه آنلار سوزنه فهم لاب مراد افندی
 تعلیمی ایله یولار طابوب اهل سنه یولنده بولوب
 قالماغی حسن ظن ایدلنه در. لیکن پرورده بو قابلیت
 ده احساس ایدلنمایدن. نی عجب دین و دنیا ماز ترقی
 یولنه صالحه دیوب طورغانده قرآن دیگان بولوب
 حدیث یولندن چغوب آداشوب دین و دنیا ماز تدنی
 یولنه آیاق ناصه قده در. طور مش نکده ترقی سی عین
 تدنی ایدیکی علم اهلنه بیک آچق ظاهر در. الا انهم
 هم المفسدون ولیکن لا یبشرون دیه رک ختم کلام
 ایدهرم.

اداره

اول ايندى عقاغه كيلور. ارفا غوبير ناطورى جنابلرى آنك بوقدر ادبسنز لگينه قارشو آڭا مك صوم اشتراف تولى آلماسه بر آى حبسه حكم اينتكان حقاغه ياردمچيلر نك الله تعالى معين لرى اولسون.

اثبات وجود بادا امانه الله تعالى

بز امام لى و مدرس و آخوندلر شارع اكرم طرفندن طابشر لشم امانه اللهنى ضايع ايتماى اهلنسه تبليغ ايدوب كلا الدارين بوزمز آق اولورغه سعى ايدر گا تيوشليدر. خصوصا بوزمانده هيچ مداهنه قيلمائى طوغرى شريعتنى عوام الناس قه سويلاب خصوصا زمان مطبوعات دن استفاده شيوعندن مجله دينيه لر كه شرعى مسئل لى يازوب و آداشقان لرغه يول كورسا. توب اعتقاد اهل سنتى بيان قيلوب وبونلرغه خلاف جهالت دن غزيتلر كه يازغان نيمسنه لرى يواغه سالور اوچون آنك خطاسينه ايكنچى كيمسنه لى اتباع قيلمز اوچون رديه و تنقيدلر يازوب خصوصا بولدان آدا. شقان ضيالى لرى شريعت و اعتقاد بولنه كرتر گا اجتهاد ايدوب تغيير شريعت تعبير قرآن شريفى كه جيلكنگان لر كه ده وعظ و نصيحت قياوب سلف صالحين يول وطريق لرى بن كورسانوب مثاب و مام جور اولوب اوزمز كه بو كلانلشم بويل قانونى و شرعى حقوق لى مزنى ادا قيلورغه و امانه اللهنى قول لرينه ايرشدرر گا بورچليهز ايكان آنى يوكلادكمز و بلكمز مقدارى ادا قيلورغه همت و غيره قيلمق مرتبه مزچه هر امام و مدرس و آخوندلرغه لازم در، و بو لازم امر لارنى ادا قيلمائى نكي رديه يازار و بونلار وعظ نصيحت ايدر ديوب غيرى لر كه اشانوب ياطو هيچ موافق دگل در ظاهر دشمان لى ايل صوغوش ده كماند بوشچى دن باشلاب ايك كيم در جهده بولغان صالدا لى لرغه و طوبدن

باشلاب ايك كيم بولغان قورال قلاج، اشنيك لرغه محتاج اولد بقلرى كيمى معنوى بولغان ابليس شيطان و نفيس لى ايل جهاد قه ده ظاهر ده مفتى دن باشلاب عوام الناس قه چاقلى محتاج اولنده در باطن ده قطب عالم دن افراد بنى آدم غه چاقلى محتاج اولنده در قورال ايسه ايك اعلاسى قرآن دن باشلاب سنه رسول الله و اجماع سلف و خلف و متاخرين كه چاقلى محتاج اولوب خواص دن باشلاب عوام غه چاقلى بو قورال لرى قيملدا ترغه محتاج اولنده در ايندى علماء اسلام باشلاب بو شريعت قورال لرى استعمال ايتماى ترك ايتسه يا كه استعمال ايدر كه قورال قوب عوام غه تعليم ايتماسه قورال لى اش دن قالوب آدم لى فوائد دينيه دن محروم اولوب بلكه ايل قورال لرى عكسنه چه و رب تغيير شريعت تغيير قرآن قيلورغه تلاگان حزب شيطان لى استعمال قياوب ترقى اصلاح دعوا قيلوب بالكلية امة محمد عليه السلامى ضلالتنه سوق ايدر لى هم حاضرده اينه كده اردر بونلره مقابل اون اون بش اهل علم رديه و تنقيدلر قيلوب قنه يواغه توشرمك ده آغردر مخالف شريعت طرفلرى آنلرى انواع دسيسته ايل رد قيلورغه قيام ايدلر هم عوام لرى شونداين وسوسه ايله افناع ايدلر عوام لى دليل و حجة نى ايدكن بلمايلر آنلر شول ميسبونيرلك قيلر قاره گروه، چن روسلر سايبوز نيگى كيمى يوق بار سوز بلان آلد ايدر، اگر ده شريعت طرفچيلرى كوب بولسه هر كون صايون تكرار مجله دينيه يا كه موافق شريعت غزيتلر او قلوب طراسه بونلره لشانمازده اولور لى ايندى قسقه سى بو مخالف شريعت فرقه لرى نك رواجيدده شريعت عالم لرى نك مداهنه سندن نكي قيلور بو قيلور ديوب نيك ياطو و نندن ناشى اولدر، اقل دين و ملت رسول اللهنى حفظ يولنده غى دين و معيشت مجلسن آطنه غه ايكي مرتبه انتشار ينه سعى اجتهاد قيلورغه لازم ايدى. بوده يوق. بلكه

وقت و طور مش کبی غزینته لرنی آلوب آنلاره لعنت
 او قوب قنه باطقان اماملر مزده وارد. سین آنلاری
 آلوب دینسزار دیوب تیر گاشوب یاطقنچی دین
 و معیشتنی آل دیساک، آنده خبر آز بونلاری بر
 خبر او چون گنه آلام دیگان بولدر. آنده ده خبر لرنی
 جمع قیلوب علی طریق الاختصار بیان ایددر دیساک
 اول آز کیل اطنه سینه بر گنه کیله دیدر. بر گنه
 کیلسا ده تقویه شریعت و ترقی ملت او چون هیچ
 آغرسنه. ای آلورغه کیرک ایدی استقبالیغه نظر
 و فکری و عقلی ایر شما گاج بویل اوز سوزین تکرار
 لاب آلماینچه عمر اوتکاره در لسانا ترویج شریعت کا
 طر شسه ده فعلا امانته شریعت کا سعی ایددر هم آنچه سنی
 شول بولغه صرف ایددر مثلا بر علم اهلی امام دن
 سوال ایتساک ایرار خاتون لر بر گنه جیولوب او قو-
 لری یا که جر و لاواری یا که بیدواری درست می
 دیساک شریعتنه بو حرامدی فاتبع اش لاگان که سنه
 گا روزه توتارغه تیوش می تو گل می دیساک تیوش
 دی کل دین لر توغر می کل دین لر طبیعی می دیساک
 حاشا الله مجوس لر آر چرمش لر دینی توغری اولور
 می دی تهوغ ابدی می موقت می دیساک ابدی دیلر
 نما کو طار تو در ستمی دیساک درست تو گل دی خاتون
 قزلارنک ایرار ایله بر گا جنازه غه یا که جهامت نماز
 لرینه خروجی درست می دیساک درست تو گل دی
 هکدا جهله سینه بویل توغری جواب ویره. لیکن شوگا
 یعنی بوز و قلی غه تر غیب ایدن و دین اسلامی و آنک اخلاق
 و فضائلنی ترک ایدر گه تشویق ایدن و اوزینک شریعت
 مسلیکنه بتونلای خلاف غزینته لرنی اوزی آلا. قارای
 تضییع عمر ایدر اوزی یارانمای سازغه باتقان صبر
 کبی اوزی شوندان چغالمای. آنی کوره ایکنچی سی
 آلا و هلم چرا آلا آلا دین اسلام و ایماننی محکم
 لاشدر مگان لر بهز هلاکده اوله آنداین که سنه لر

بوزوق زمان دیه زماننی شلته لاب یوری ویره. بو
 کیمسنه لر خواجه نصر الدیننک آغاچنک یوقاری طرفه
 توروب توبان تن کیسوب یغاوب توشدیکی کبی
 کبی یغلوب توشکاج، یغلور سین خواجه دیگان کیمسنه
 فی اولیا ایگان یغلور منی نیچک بلاگان دیوب ازلاب
 یوردیکی کبی اش اوزغاچ اوزاریده آننگلای وار.
 ار لیکن تاتار عقالی توشدن کیری دیگان مقاله کبی
 بولوب کیمته در. نفس طبیعت شیطان بر یاقلی اولغاچ
 نفس پولنه کروب کیتوب شریعت بر لن کورماز، آنی
 کوررگه یا که بلور گه طر شماز اولوب کیمته در. ایدی
 الله تعالی نک امانتی اولان شریعتنی طوتارغه طر-
 شدقور کبی غیری نیده طوتدر رغه طر شرغه تیو-
 شلیمز، و بو یولده اثبات وجود ایتکان ذات ارمز
 یوزلاب تعریر لری و مقاله حسنه لری شادلاندر سده
 کوکل گه آز حس ایدله در زیر ۲۵ - ۳۰ ملیونلاب
 مسلمان لرغه یوز کیمسنه نک آز طبیولوی عجب
 دگلدر لیکن مونگاده تشکرده مز پیغمبر علیه السلام
 منم امتمه بر زمان کیلور سنتم اسکر بر ایسکی بدعت
 لر یانگر تلنور اول زمانده بدعت که ایاروچی ایلالی
 یا که کوبراک اولور سنه که ایاروچی بر اولدغنده
 دیدیکی علی طریق المعجزه کلام معجزه لری ظهوره
 کلور وقتی یتوب کیله در. حاضر ده بونداین قبیح فکر
 و بدعت لرنک انتشاری غایت کینک یول آلوب کیله در
 خصوصا اوفا و قازان ده چوقدر. بونی سونددر گه
 طر شوچی لری یوقدر. بر منقی آدمک سن قازاندن
 قاینوب اوز ایلنکده مدفون اول موندده بدعت طولی
 مبتدع لر ظهور ایک دیه بعضی سین اسم لری ایله
 تخصیص لاب رؤیاسنده پیغمبر من صلی الله علیه وسلم
 ایتدیکی راست اولدی دیوب توره. ع. ط.

تورلی خبرلر

قربان عیدی حقنده محکمه شرعیه قراری

اوشبو ۱۹۱۵ نچی یلده شعبان آییلرینک باشلری رویت ایله ثابت بولغانغه آلداغی ذوالحجه آیینک باشی یکشنبه کون بولوب عید قربان آلتنجی اوکتابر ده سهشنبه کون بولورغه توغری کیله. بناء علیه محکمه شرعیه عید قرباننی آلتنجی اوکتابرده سهشنبه کون اونورغه قرار بیردی. و بو قرار محکمه شرعیه ننگ میلادی ۱۹۱۵ نچی یسل هجری ۱۳۳۳ نچی یسل ایچون توزولگان بابر امر جدولینه ده موافق کیله در. محکمه شرعیه اورنورغیه وقت ۱۸۶۹ .

اداره

دو خانوی صابر انیه ننگ بو قراری مگ یلدن زیاده بر مدت معتبر بولوب عمل قیلنوب کیلگان امام اعظم مذهبنده تصنیف قیلنغان کتب فقیهه لرمز ننگ بیان لرینه خلاصه. متون فقیهه (والاضعی کالفطر) یعنی قربان آیی فطر آیی شیکللی دیب فچقروب تورهلر. یعنی ذوالحجه آیی سوال آیی شیکللی شولای بولغاچ سوال آینده کون بولوتلی بولغانده ایکی ایر ایکی خاتونننگ شهادتلی بولوتسز بولغانده جمع عظیم شرط بولغان شیکلی ذوالحجه ده ده شرط بوله در.

تکمیل شعبان برله رمضانغه کر گانک رمضاننی بکر می طوفز کون توتو ایله گنه آیی کورنمی عید فطر او قلمبدر ایدی، شونک کبی ذوالقعدنی بکر می طوفزدن حساب آیتوب اوتز نچی کوننی رژیقه سز ذوالحجه باشی ده یاصالمیدر، (ذوالحجه کسواله فلا یثبت بالغیم الا بر جلمین او رجل وامرأتین وفي الصعو لاید من زیاده العدد) ردالمحتار ج ۱ صحیفه ۹۸، بو مقاله یازیلوب بتکاج صابر انیه قراری اداره اسمنده کیلای.

مدرسه عالییه حقنده

وقت چریده سنده اوفای مدرسه عالییه سن تاسیس اینکان محترم اوفای اعیانلرینک ضیاء الدین اسکمالینی مدیر و مدرس لکن چقار دیقلون کوروب بی نهایته ممنون و متشکر بولدم. بیک یخشی ایتسکانسز افندی عزیزلرم کوبدن شولای کرک ایدی چونسکه آنک اعتقادنده خلل بارلقی اولله قایچان معلوم ایدی چقار غان رساله لری چریده لرده یازغان مقاللری بوٹا شاهددر نه ایسه اولده یا کفول شسا کز ده حاضر ده حقائق یوان طابقانسز حلققه ایر شکانسز بوٹا تشکر دن باشقه نرسه یوقدر. قزاق خاقلرینک بر مقاللری بار «آداشقانک عیبی یوق قایتوب ایون طابقانصو ک» دیلر. شونک کبی موندده اولده بو محترم افندیلر آداشقان بولسالرده صکره دن طوغری یولنی طابوب طوغریلق نیتنک بولولرینه مدرسه عالییه نی همیشه دوام ایتدروب یخشی اعتقادی تیزوک بولغان مدرس آلوا املنده اولولرینه نی قدرلی رحمه لر اوقسافده آزددر. بارک الله اوفای اعیانلرینک همه دینی وغیره ملی لرینه الهی ربم اوزی حلق اوزرنده ثباته واستقامه نصیب ایدوب سهولت و تیزلک ایله مرادات خیریه لرینه ایرشدر گای ایدی. آمین بامعین بجرمه سید العالمین.

امام محمد صادق العثماني.

آسترخان .

کوبدن تو گل گنه شهر مزده خلق آراسنده چوالو حق غیر گه تجاوزلر بولندی مغازین و دوکان لر گه کروب ایبرار آلوب طالب بورودیلر.

بو حالگه غوبر ناطور جنابلری خلققه یاخشی وعظله بوٹا خاتمه بیردردی یعنی خلق تیز بو اشندن توفنادی.

آزاده مسلمان آغای انیلرده بولغانغه بو حقدده توبانده گی سوزلرنی ایتدی ایتوب بولمی.

مسلمانان كشي گه كيرهك كمگه اياروب بولسون
 حق غيرگه قول صوزو حرام بولووي اوستينه ظلم
 بوله در. مسلمانان موندي اشاردن اوزارينه پيغمبر
 كبلودن اعتبارا طبولديبار. نفسارينه اياروب كشي
 مالينه قول صوزوچي ار بواسته ده اياسينه اول مالني
 كيري بيروب راضلق استهرگه تيوش. ذاتا اول
 مال بولنغان كشي ارگه زور تفتيش ار اجرا ايدلوب
 دنيا دوق زور مسؤوليت ده فالو خوفي كوز آلدينده
 در. شونك اوچون بوندن سوگنده بوندي اشاردن
 مسلمان بولغان كشي صاقلانورغه تيوش بو حقه ده
 قزل خلق نك تلمدن صادر بولغان يالغان سوزارگه
 فلاق آصمي شريعت توتنه تورغان ملا و امامار
 وعظينه اعتبار ايتمهك تيوشدر. الله تعالى جهله مزه
 حرامدن صاقلانوني و اوزندن دنياوي و اخراوي
 اشارني اويلاپ قورقوني ميسر ايتسون آمين.

مخبر.

قران.

سنتابر ۱۱ نه قرانده قاچاقلر فايده سينه ديب
 ديانت سزلا اداره سيله اوقوغان خلق طرفندن
 كانسيرب بيرلدي. كانسيرت ده دين شريعت نك هيچ
 بر نقطه سينه رعايه قيلنهي چيب هي حرام حر كنلر
 اسلاميت ادبياتينه مخالف افعال ار اجرا ايدلدي.
 اوقوغان خلقه نك دين گه بو قدر اهميت بير ماو-
 لري معارف نك كيرهك بر زماننده اوقو بواينه زور
 سد چيگلور گه سبب بولورغه بارارلق ديب هر كم
 اوبلادي.

ياش قزار اجنبي جيگت ار نك چيلمكه ارينه طايا -
 نب جرو چرلاديلار. سبر چي ار شول هر كتنن آل قشلاب
 لعنت ديه سي اور نغه رحمت ايتوب گناهلي اولوب
 طاراديلار.

مخبر.

تبريك و تشكر

الله تبارك و تعالي اهل علم و اهل حقنك دعالارني
 قبول ايتدي. مفتي مز اهل علم و اهل ديانتدن اولدي.
 محترم مفتي حضرتهمزني تبريك ايتمه مز. مذهبسزلا
 اوزلاري شيكلملي مذهبسزلارني مفتي ايتمه چكار ايددي.
 الله تعالي آلا رغه فرصت بير مادي. دنيا اوچون سياست
 ابيچون روسيه ده ديپلوماتلر كوبه حكومتهمزده برده
 ديپلوماتقه محتاج تو گل. بزگه شريعتني يوروتنه تور-
 غان صاحب ديانت يعني دين صاقلانوچي اهل علمدن
 مفتي كرك ايددي بوبولدي. فقطح دابر القوم الذين
 ظاهوا والحمد لله رب العالمين.

محب شريعت ره س.

خارجي خبرلر

بلغار يه

صوگفي قطعي رك خبرار گه قاراغانده بلغار يه غه
 بتون تيوشلي عسكرين قورال آستينه جيناب صوغشقه
 حاضر لنگان.
 آنك بو حاضر لنودن مقصدي صربيه گه بهروب
 كرو بولورغه كيرهك ديوب اويلا نه.
 اش شولاي بولغان مدتده آثا قارشو يونان
 صوغشه چغني يازالر.
 توركيه دن طارالغان خبرلره كوره بلغار يه نك
 حاضر لنودن مقصدي اتقاقچي ارغه رغه انلار نك خلاف
 طرفداراري باغندن صوغشوب اوزينه صربيه دن
 بايتاق غنه ير اليكتروب فالو ايمش.

اورنبورغ خبرلىرى

آي خبرى .

بىزنىڭ اورنبورغ دە بىزنىڭ قاشمىز دە ذوالقعدە آيدىڭ باشى شوالنى تىكەيلى ايل شىنبە كون اولوب ذوالحجە آيى كورنەسە ذوالحجە باشى دوشنبە كون تەيىن ايدىلى چىكىرى . بىزنىڭ غەندىمىز دە عىد شىرىف چەارشىنبە كون اوقىلورغە تىوشىلىدىر . مچلە اوقوچى محترم ذوات كرامدىن اوتنە من ذوالقعدە باشىنى بىز تەيىن قىلغان كوندىن اول كور وچىلر بولسە ياخود ذوالحجە آين شىنبە كون كور وچىلر بولسە ارز اسەمە خبر ايتولار ينى اورنبورغ دە بىرىنچى مسجد جامع حضورندە .

امام محمدولى حسينى .

مفتى حضرت وعظى

۱۸ نچى سنتابردە قلعه اچى مەلەسندە جەمەدىن صوڭ محمدولى حضرت حسينى جنابلىرى مفتى حضرتنىڭ وعظنى خلققە اوقوب چىقىدى . خلق وعظدىن متاثر اولوب آمىن صداللىرى كوتال . روب حضرتدىن آنى اوقويىنە مەنون اولوب قالدىلار . ومفتى حضرت جنابلىرىنە اوزلارنىڭ رحمت اوقو- لرىن وسلاملىرىن ايرشدروب آندىن زىيادە مەنون ايدىڭ لىرىن عرض ايدىرگە اوتىدىلار . خبر .

ناشرى محمدولى بن عبدالغنى حسينى .

Издатель Мухамедвалій Хусановъ

محررى فيض خان داودى .

Отвѣтственный Редакторъ Ф. Даутовъ.

Тип. журнала «Динъ ва Мағишеть» Оренбургъ

چناق قلعه و كليبولى

چناق قلعه صوغشلىرى بعض خبرلرە كورە قزو دوام ايتە ، يونان بلغار صوغشى باشلانا قالسە اتقافچى لىرىڭ آندا ايلترگە تىوش بولغان عسكىرلىرىن يونانغە يبار و احتماللىرى بازاللىرى . اول تقديردە چناق قلعه صوغشلىرى بوشار دىلر .

تور كلىبولى گە ياڭدان ياڭا عسكىر اوستاب تورە خبرلىرى چناق قلعه تىرەسندە و كليبولى آطە لىرىڭ صوغش حاضرلىرىنىڭ جەدىلەشكەن آڭلاتە دىگان خبرلرە كورنە .

روسىيە گىرمانىيا صوغشى

حاضرگى وقتدە دشمان بىرلىن بىزنىڭ آرادە بو لغان صوغشلىرىڭ قزوى دويىنسكى تىرەسندە اولوب بعض جەتدىن اولان موقىبتار بىزنىڭ طرفدە دىورگە بارى چونكە صوغشلىرىڭ وقتلردە دشمانلردىن بايتاق اسىرلىرىنى .

دويىنسكى يانندە اوزلك سز طوب صوغشلىرى دوام ايتە . دشمانلرىڭ كوچلى هجوملىرى بىزنىڭ طرفدىن يادولغان طوبلر ايلان دفع ايدىلە . نىڭ بعض اورنلردە غنە دشمانلرىڭ كوب كوچ ايلان قىرغىلارنى آرقە سىندە بىزنىڭ عسكىرلىرى اورون الماشدرغالىلىرى .

نيمىسلىرىڭ مقصدى

استوقھولم - گىرمانىيا قونسىر اوتورىيەلىرىڭ بىر- روسى اوزىنىڭ جى-ولشندە حاضرگى صوغشندە انگلترەنىڭ جىڭلوب اىزلىرىنىڭ مەم مقصدلىرىڭ بىرى بولوب طانلورغە تىوش دىگان قىرغىلارنى قبول ايتگان .

